

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W OLEŚNIE

ul. Wielkie Przedmieście 7, 46-300 Olesno

sekr. tel. 34 358 26 73

e-mail: psse.olesno@sanepid.gov.pl

<https://www.gov.pl/web/psse-olesno>

Olesno, dnia 26 marca 2025 r.

HK.9011.2.8.2025

Ocena obszarowa jakości wody do spożycia przez ludzi za 2024r. dla gminy Dobrodzień

Na podstawie § 23 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r. poz. 2294), Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Oleśnie w oparciu o wyniki prowadzonej w ramach nadzoru bieżąco kontroli przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczące wody do spożycia dokonuje **oceny obszarowej jakości wody na terenie miasta i gminy Dobrodzień**

Do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia wykorzystywane są trzy wodociągi sieciowe: **Dobrodzień ul. Rzędowicka, Dobrodzień ul. Lubliniecka (Hadasiki) i Bzinica**. Zarządcą wodociągów jest Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Dobrodzieniu, ul. Piastowska 25. W tabeli przedstawiono ważniejsze dane nadzorowanych wodociągów.

Tabela. Charakterystyka wodociągów na terenie gminy

Lp.	Wodociąg	Produkcja wody (m ³ /dobę)	Liczba zaopatrywanej ludności	Długość sieci wodociągowej (km)	Materiał, z którego wykonana jest sieć wodociągowa	Stosowane metody uzdatniania i dezynfekcji
1.	Dobrodzień ul. Rzędowicka	527	4780	41,8	PCV, żeliwo	napowietrzanie, mieszanie wody
2.	Dobrodzień ul. Lubliniecka (Hadasiki)	278	2303	52,46	PCV	korekta odczynu (pH), odżelazianie, odmanganianie
3.	Bzinica	458	2699	32,7	PCV	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie

Źródło: Administrator wodociągów

Woda przeznaczona do zbiorowego zaopatrzenia ludności ujmowana jest wyłącznie ze studni głębinowych, z utworów czwartorzędowych.

1. JAKOŚĆ WODY

• WODOCIĄG DOBRODZIEŃ UL. RZĘDOWICKA

Strefa zaopatrzenia obejmuje miejscowości: Dobrodzień, Błachów, Makowczyce, Turza, Myślina, Ligota Dobrodzieńska.

W 2024r. w ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego nad jakością wody pobrano do badań mikrobiologicznych 36 próbek wody i 42 próbki do badań fizykochemicznych z punktów kontrolnych na stacji uzdatniania wody oraz u odbiorców usług. Zarządca wodociągu w ramach kontroli wewnętrznej jakości wody pobrał 50 próbek wody do badań bakteriologicznych i 50 próbek do badań fizykochemicznych.

W zakresie parametrów mikrobiologicznych w 6 próbkach wody pobranych w ramach monitoringu jakości wody oraz przez zarządcę wodociągu, na stacji uzdatniania wody oraz w sieci dystrybucyjnej stwierdzono obecność bakterii grupy coli w ilości: 33jtk/100ml, 39jtk/100ml, 30jtk/100ml, 36jtk/100ml, 124jtk/100ml, 96jtk/100ml. W związku powyższym wydano decyzję o braku przydatności wody do spożycia. Zarządca wodociągu podjął działania naprawcze, mające na celu doprowadzenie jakości wody do obowiązujących wymagań. Badania kontrolne przeprowadzone po działaniach naprawczych potwierdziły odpowiednią jakość wody w przedmiotowym wodociągu.

W zakresie badanych parametrów mikrobiologicznych stwierdzono również w 3 próbkach wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej przez zarządcę wodociągu w punkcie u konsumenta, podwyższony poziom ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C w ilości >300jtk/1ml. Zdarzenia miały charakter incydentalny a przeprowadzone badania kontrolne nie wykazały przekroczeń.

W zakresie parametrów fizykochemicznych od kilku lat obserwuje się w wodociągu Dobrodzień – Rzędowicka podwyższony poziom azotanów. Przeprowadzane badania kontrolne każdorazowo po przekroczeniach i uzyskanie prawidłowych wyników w terminie 30 dni sugerowało przywrócenie jakości wody do stanu wymaganego przepisami. Jednak prowadzone dotychczas działania, mające na celu obniżenie poziomu zawartości azotanów, polegające na mieszaniu wody z ujęcia Dobrodzień - Hadasiki nie były skuteczne, gdyż nie zapewniały na stałe i w sposób ciągły odpowiedniej jakości wody do spożycia. W związku z powyższym, na wniosek zarządcy wodociągu, w dniu 29.02.2024r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Oleśnie wydał decyzję w sprawie zgody na odstępstwo od wymagań

jakim powinna odpowiadać woda przeznaczona do spożycia przez ludzi w zakresie zawartości w niej azotanów, określając maksymalną wartość azotanów na poziomie nie przekraczającym wartości 72 mg/l. Decyzja została wydana na okres 3 lat, tj. do dnia 01.03.2027r.

W roku 2024r. w żadnej z pobranych próbek wody nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych a wartość azotanów mieściła się w granicach otrzymanego odstępstwa.

- **WODOCIĄG DOBRODZIEŃ UL. LUBLINIECKA (HADASIKI)**

Strefa zaopatrzenia obejmuje miejscowości: Rzędowice, Główczyce, Gosławice, Szemrowice, Warłów, Kocury, Klekotna, Malichów, Bzionków, Dobrodzień – Hadasiki, Zwóz, Rędzina.

W 2024r. w ramach nadzoru sanitarnego nad jakością wody przeznaczonej do spożycia pobrano 6 próbek do badań mikrobiologicznych i 6 próbek do badań fizykochemicznych z punktów kontrolnych na stacjach uzdatniania wody oraz u odbiorców usług. Zarządca wodociągu w ramach kontroli wewnętrznej jakości wody pobrał do badań mikrobiologicznych 8 próbek wody do badań mikrobiologicznych oraz 6 próbek do badań fizykochemicznych. W żadnej z próbek wody podawanej do sieci oraz w sieci u konsumentów nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych wartości badanych parametrów.

- **WODOCIĄG BZINICA**

Strefa zaopatrzenia obejmuje miejscowości: Bzinica Nowa, Bzinica Stara, Pludry, Kolejka, Pietraszów, Bąki, Kolonia Pluderska, Liszczok, Piła, Kopina oraz miejscowość **Łagiewniki Małe z gminy Pawonków.**

W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego nad jakością przeznaczoną do spożycia w roku 2024 pobrano 6 próbek do badań mikrobiologicznych i 3 próbki do badań fizykochemicznych. W ramach kontroli wewnętrznej zarządca wodociągu pobrał do badań mikrobiologicznych 8 próbek wody oraz 5 próbek do badań fizykochemicznych. W żadnej z badanych próbek pobranych w ramach monitoringu przez organy PIS oraz w ramach kontroli wewnętrznej przez zarządcę, nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych wartości w zakresie badanych parametrów fizykochemicznych i mikrobiologicznych

2. OCENA ZAGROŻEŃ ZDROWOTNYCH ZWIĄZANYCH Z JAKOŚCIĄ WODY

Zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody bakteriami grupy coli stwierdzone w wodociągu sieciowym w Dobrodzieniu – Rzędowicka miało charakter krótkotrwały i nie stanowiło zagrożenia zdrowia dla konsumentów.

Bakterie grupy coli (z wyłączeniem bakterii *Escherichia coli*) nie są drobnoustrojami chorobotwórczymi, lecz bakteriami występującymi naturalnie w jelicie człowieka i zwierząt. Ich wykrycie w wodzie nie jest dowodem kałowego zanieczyszczenia wody; ale może świadczyć o nieskuteczności uzdatniania wody, obecności biofilmu bądź zanieczyszczeniu wody obcym materiałem (roślinnym lub glebą). Bakterie grupy coli mogą powodować zatrucia pokarmowe, biegunki i roztrój żołądka. Zgodnie z obowiązującymi przepisami bakterie grupy coli powinny być nieobecne w wodzie do spożycia – norma 0 jtk/100 ml.

Występowanie dużej ilości **ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C** w systemach dystrybucyjnych może wskazywać na pogorszenie stanu czystości systemu, możliwość stagnacji wody. Świadczy również o dużej zasobności wody w organiczne substancje pokarmowe i istnieniu potencjalnych warunków do możliwości rozwoju organizmów chorobotwórczych w wodzie do spożycia. W obowiązujących przepisach dopuszczalna wartość dla tego parametru określona została jako „bez nieprawidłowych zmian”, jednak zaleca się, aby nie przekraczała 100 jtk/1 ml wody wprowadzanej do sieci wodociągowej oraz 200 jtk/ml w kranie konsumenta.

Zgodnie ze stanowiskiem Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) **azotany** zostały zaliczone do parametrów o istotnym znaczeniu dla bezpieczeństwa zdrowotnego wody a przekroczenie wartości parametrycznej, ustalonej na poziomie 50 mg/l, w wodzie przeznaczonej do spożycia może stwarzać zagrożenie dla zdrowia ludzi. Azotany przedostają się do wód powierzchniowych i podziemnych w wyniku działalności człowieka, w szczególności poprzez nadmierne stosowanie nieorganicznych nawozów sztucznych i obornika na terenach położonych w niewielkiej odległości od ujęcia wody. Zalecana wartość azotanów – 50 mg/l została ustalona na przesłankach zdrowotnych, jako wartość chroniąca przed methemoglobinemią (sinicą) niemowląt do 3 miesiąca życia, karmionych pokarmem przygotowanym z użyciem wody pitnej.

Zgodnie z aktualnymi przepisami udzielenie zgody na odstępstwo jest dopuszczalne jeżeli nie będzie stanowić potencjalnego zagrożenia dla zdrowia ludzkiego, a zaopatrzenie w wodę o właściwej jakości nie może być zrealizowane niezwłocznie za pomocą żadnych innych środków. W związku z powyższym na czas trwania odstępstwa Państwowy Powiatowy Inspektor Powiatowy w Oleśnie rekomenduje wprowadzenie następujących działań:

- ograniczyć stężenie azotanów (V) w zasobach wodnych poprzez właściwe zarządzanie dobrymi praktykami w rolnictwie opartymi na minimalizacji stosowania nawozów azotanowych i obornika,

- wśród kobiet w ciąży oraz matek dzieci do lat 3 prowadzić kampanie informacyjne na temat narażenia na methemoglobinemię oraz zalecać stosowanie w diecie produktów z niską zawartością azotanów i wysoką zawartością antyutleniaczy.

3. DZIAŁANIA NAPRAWCZE

W przypadku skażenia mikrobiologicznego wody, stwierdzonego w wodociągu Dobrodzień – Rzędowicka, zarządca wodociągu niezwłocznie po otrzymaniu powiadomienia o skażeniu podjął działania naprawcze mające na celu doprowadzenie jakości do obowiązujących wymagań. Przeprowadzono dezynfekcję sieci za pomocą podchlorynu sodu oraz płukanie sieci wodociągowej, opróżniono, wyczyszczono oraz zdezynfekowano zbiornik wieżowy, zapewniono mieszkańcom dostawy wody spełniające wymagania sanitarne. Po przeanalizowaniu wyników i podjętych przez administratora działań naprawczych stwierdzono, że skażeniu uległa główna studnia zaopatrująca ujęcie Dobrodzień – Rzędowicka. W związku z tym, że doprowadzenie wody w studni do jej odpowiedniej jakości okazało się procesem długotrwałym zarządca wodociągu w dniu 01.11.2024r. podjął decyzję o przełączeniu wodociągu na ujęcie Dobrodzień – Hadasiki.

W przypadku przekroczenia wartości azotanów i uzyskanej zgody na odstępstwo zarządca wodociągu podjął działania naprawcze, mające na celu doprowadzenie zawartości azotanów w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi do obowiązujących wymagań. Aktualnie prowadzone są prace związane z odwiertem nowej studni głębinowej o głębokości powyżej 350m. Dodatkowo zarządca wodociągu monitoruje jakość wody pochodzącej z wodociągu Dobrodzień - Rzędowicka poprzez regularne, comiesięczne badania próbek wody pod kątem zawartości azotanów oraz w zakresie parametrów mikrobiologicznych.

4. PODSUMOWANIE

Producent wody prowadził regularną kontrolę wewnętrzną jakości wody w nadzorowanych wodociągach zgodnie z ustalonym na rok 2024 i zatwierdzonym harmonogramem badań wody przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Oleśnie.

W żadnym z wodociągów nie prowadzi się stałej bądź okresowej dezynfekcji wody.

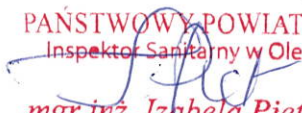
W roku 2024 do Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Oleśnie nie zgłoszono żadnych niepożądanych reakcji związanych ze spożyciem wody dostarczanej z przedmiotowych wodociągów.

W 2024 roku dla wodociągu sieciowego w Dobrodzieniu - Rzędowicka wydano łącznie 3 decyzje administracyjne (decyzja stwierdzająca brak przydatności wody do spożycia, decyzja udzielająca zgody na odstępstwo od maksymalnej dopuszczalnej zawartości azotanów w wodzie, decyzja finansowa). Natomiast dla wodociągów sieciowych w Dobrodzieniu – Hadasiki i Bzinicy nie prowadzono postępowania administracyjnego dotyczącego nieodpowiedniej jakości wody przeznaczonej do spożycia.

Skażenie mikrobiologiczne wody w wodociągu Dobrodzień – Rzędowicka spowodowane było prawdopodobnie pracami związanymi z budową nowej studni nieopodal studni głównej. W wyniku przeprowadzonych działań naprawczych i uzyskaniem poprawnych wyników badań wody pod względem mikrobiologicznym, ujęcie wody Dobrodzień – Rzędowicka zostało ponownie uruchomione w dniu 07.01.2025r.

Informacje o jakości wody (komunikaty, oceny obszarowe) były umieszczane na stronie internetowej PSSE w Oleśnie oraz przesłane władzom lokalnym i zarządcy wodociągu.

Na podstawie sprawozdań z badań wody wykonanych w ramach monitoringu jakości wody oraz w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody przez administratora stwierdzono, że **jakość wody dostarczona mieszkańcom miasta i gminy Dobrodzień w roku 2024 (poza zawartością azotanów w ujęciu Dobrodzień - Rzędowicka) spełniała wymagania** określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r., poz. 2294) a wartość azotanów z ujęcia Dobrodzień - Rzędowicka mieściła się w granicach otrzymanego odstępstwa.

PAŃSTWOWY POWIATOWY
Inspektor Sanitarny w Oleśnie

mgr inż. Izabela Pietrzak

Otrzymuje (e-Doręczenia):

1. Burmistrz Dobrodzienia, Plac Wolności 1, 46 – 380 Dobrodzień
2. a/a

Do wiadomości (elektronicznie):

1. Wójt Gminy Pawonków, ul. Lubliniecka 16, 42-772 Pawonków, urzed@pawonkow.pl

Sporządził:

Kamila Węglowska tel. 34 358 26 73 (wew. 28)